

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Udrag fra Præsten i Vejlbye (DK)

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Noveller", i Blicher, Steen Steensen: *Noveller*, udg. af Esther Kielberg ; Henrik Ljungberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 147. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blic03val-shoot-idm140515388317664/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Noveller

foer en ung Mand paa en Hest ind i Gaarden – det var Sønnen. Han kastede sig over Faderens afsjælede Legeme og derpaa i Søsterens Arme; begge Sødskende holdt hverandre længe omfavnede; men ingen af dem kunde faae et Ord frem.

Om Eftermiddagen lod jeg kaste en Grav ligeudenfor Vaabenhuusdøren til Aalsøe Kirke; der nedlagdes i den tause Midnatstund de jordiske Levninger af den forhenværende Præst i Vejlbye. En Sandsteen, hvorpaa er udhugget et Kors, og som jeg først havde ladet forfærdige til mig selv, bedækker Graven, og minder enhver Kirkegænger om den Ulykkeliges dybe Syndefald, og den menneskelige Naturs Fordærvelse, samt om Syndens eneste Frelse ved Christi Kors*.

Næste Morgen vare begge faderløse Sødskende plad forsvundne, og haver intet Menneske siden kunnet høre eller spørge det Mindste til dem. Gud maae vide i hvilken Afkrog de have skjult sig selv for Verden.

Herredsfogden skranter bestandig, og troes ikke at leve. Jeg selv er saare betagen af Sorrig og Kummer, og tykkes mig Døden at maatte være det højeste Gode for os Alle tilhobe.

Gud gjere imod os efter sin Viisdom og Barmhertighed!

Herre! hvor urandsagelige ere dine Veje!

I min Embedstids otte og tredivte Aar, og een og tive efter at min Naboeprest, Hr. Søren Qvist i Vejlbye, var bleven sigtet, dømt og henrettet for et Mord paa een hans Tjenestekarl, hændte det sig: at en Stodder kom her i Præstegaarden. Han var en gammelagtig Mand med et graaagtigt Haar, og gik ved en Krykke. Ingen af Tyendet var just tilstede, jeg gik derfor selv ud i Kjøkkenet, for at give ham et Stykke Brød; og spurgte jeg ham da, »hvorfra han var?« Han sukkede og svarte: »ingensteds fra.« Jeg spurgte derpaa om hans Navn; han sukkede atter, saae sig frygtsom omkring, og sagde: »de har kaldt mig Niels Bruus.« Det foer i mig, og jeg sagde: »det er et grimt Navn; saaledes heed ogsaa En, der blev slaget ihjel her omkring, for en Snees Aar siden.« Han sukkede endnu dybere, og svarte: »det var ikke saa godt, jeg havde døet dengang; det har bekommet mig ilde, at jeg rømte ud af Landet.« Haaret rejste sig paa mit Hoved, og jeg tog til at ryste af Forfærdelse; thi nu tyktes mig, at jeg grandgivelig skulde

* Steinen ligger endnu den Dag idag paa samme Sted.

kjende ham igjen; tilmed var det, som om jeg saae den livagtige Morten Bruus for mig, hvem jeg tre Aar iførvejen kastede jord paa. Jeg ryggede mig tilbage, og slog et Kors for mig; jeg tænkte det var et Gjenfærd. Men han satte sig paa Skorsteensskjødets, og sagde: »Herre Gud, Fa'er! jeg hører, min Broder Morten er død. Jeg var ved Ingvorstrup; men den nye Mand gjennede mig væk – lever min gamle Huusbond, Præsten i Vejlbys?» – Nu faldt det som Skjæl fra mine Øjne, og jeg aahnede strax Sammenhængen i hele den gruelige Historie; men jeg var saa fornønnen, at Mælet i nogle Minutter var mig formøent. »Ja« sagde han saa, og beed graadig paa Brødet, »det var Mortens Skyld Altsammen – men kom Præsten ellers i Fortred?« – »Niels! Niels!« raabte jeg i mit Hjertes Skræk og Afsky, »Du har en blodig Synd paa din Samvittighed; for din Skyld har den uskyldige Mand maattet lade sit Liv for Bøddelens Haand.« Brødet og Kjeppen drattede fra Stodderen, og selv havde han nær segnet om i Hden. »Gud forlade Dig, Morten!« stønnede han, »det meente jeg ikke – Gud forlade mig min store Synd! – men det er dog vel kun saa, I vil rædde mig? – Jeg har nu vandret herind lige fra langt ude paa min Side Hamborg, og ikke hørt et Ord herom. Der har heller Ingen kjendt mig førend Fa'er, og jeg ikke aabenbaret mig for nogen Anden; men da jeg kom igjennem Vejlbys, og spurgte om Præsten var levende, svarede de: »Ja.« »Det er den nye« sagde jeg, »men ikke den, som I og jer ugudelige Broder har skilt ved Livet.« Da begyndte han at slaae Hænderne sammen og hyle og give sig, saa jeg vel mærkede: at han kun havde været et blindt Redskab i Djævelens Haand; ja jeg begyndte endmere, inderlig at ynkes over ham. Og tog jeg ham derfor ind med mig i mit Studerekammer, talte til ham nogle trøstelige Ord, og fik da hans Sind saavidt i Rolighed, at han i Stedemaal forklarede og udlagde mig alle Ting i dette Helvedes Skarnstykke.

Broderen Morten – en Belials Mand – fattede et dødeligt Had til Hr. Søren i Vejlbys fra den Tid af, han nægtede ham sin Datter til Hustrue. Saasnart derfor Præsten var bleven skilt ved sin forrige Kudsk, fik han sin Broder til at lade sig fæste i dennes Sted. »Og pas nu vel paa« havde han sagt til Niels, »naar Lejlighed falder, saa ville vi spille den sorte Mand et Puds, og det skal ikke blive din Skade.« Niels, som var stiv og studs af Naturen, og dertil ophidset af Morten, kom snart i Klammerie med sin Huusbond; og saasnart han havde faaet den første Tugtelse, glemte han ikke at melde det paa Ingvorstrup.